

Røða P. M. Dam's . . .

(Framhald frá 1. stöðu)
um eina íleggingar- og upp-
byggingarætlan, ein landsplan.

Hesa íleggingarætlan, henda
landsplanin, fyrir komandi 5 ár-
ini kenna flestu føroyingar. Her
er ikki talan um minni enn 190
mill. kr. uttan vanligar rakstrar
og umsitingarútreiðslur, sum
standast av sosialum, men-
arligum og øðrum málum.

5-ára ætlanin umfatar at
kalla allar greinir í okkara
samfelagslívi.

Og hvussu er so gingist?

*Viðvíkjandi endurnýggjanir
av skipafloftum hefur borið
vel í band.*

Fáur hevði ventað betri ella
so gott úrslit.

Av nútímans skipum hava
vit ein hóp: 14 trolarar, harav
2 smáar, eldri, men sum eru nú
tímans gjórdir. Hinir eru stórir
og flestu av teimum brænniggi.
Nógvin skip eru komin, nóg
so javnt bytt um landið. Vit
hava um 40 og eini 16—20
linuskip í bygging ella í umbøn.

Við endan av 5-ára ætlanini
hava vit so stutt vónir um at
hava fingið 60 ella kanska fleiri
linubátar.

Samstundis sum hesi stási-
ligu fiskiskip eru komin og eru
við at koma til landið, er bygd-
ur hópur av stórum opnum
maskinbátum, seksringum, til
Grønlandsútróður og útróður
heima.

Um vit ikki verða fyrir óvænt
aðum skákum, hava vit so stutt
vónir um innan skamma tíð at
eiga nógvin av góðum veidufør-
um til okkara fiskimenn.

*Logd varð sum kunnugt stór
herðsla á at fáa stórra veidurett
indi í Grønlandi.*

Úrslitið er monnum kunnugt.

Tað hevur ikki bara við teim
6 nýggju vinnuhavnunum og tí
stóra veiðiki kring her verið
møguliggjort ein óvurstór við-
an av útróðrinum við opnum
maskinbátum har uppi, men
tað varð eisini ópnadur moga-
leiki fyrir einum munandi sam-
arbeiði við grønlandingar sjálv
ar.

Í fjór røðu út frá Føroyinga-
havnini, Norðraru- og Syðru
havnunum á Ravns Stóroy, Borgs
havn, Kargarsuk og Grátu-
firðinum 353 føroyskir fiski-
menn við 80 bátum.

Í ár er hetta talið vaksið til
603 menn við 124 bátum. 50
føroyskir fiskimenn við 12 bát-
um avreiddu til KGH í fjór; í
ár er talið 53 menn við 13 bát-
um, íalt vóru í fjór á útróðri í
Grønlandi 403 menn við 93
bátum, og í ár eru har uppi 655
menn við 137 bátum.

Síðani hina nýggju avtaluna
við grønlandingar er tað hent

aftrætt samarbeiðinum uppi í
sjálvum Grønlandi, at KGH
hevur latið 2000 tons av salt-
fiski um árið til Føroya at
virka. Hesin mikli fiskur hevur
givið hóp av arbeiði og fittar
inalogur til arbeiðsfólkið og ar-
beiðsgevarar her.

Samarbeiðið við grønlanding-
ar er í útliti at vaksa:

Sum kunnugt er í umbúna at
fara undir stórvirki í Godthábs
firðinum, har grønlandingar,
føroyingar og danir hvor sær
skula eiga hvor sín tridring í
virkinum, og sum vil bera við
sær, at Godthábsfjórðurin, sum
higartil hevur verið stongt oki
fyrir føroyingar, ætlandi verður
friur at fiska á hjá føroyskum
útróðrabátum og skipum, ið
hvussu er hjá teimum, sum
koma at avreiða til hetta virk-
ið.

Málið við semjuni við Grøn-
landsráðið varð jú hildið fram
at vera, at føroyingar og grøn-
landingar at enda skuldu eiga
sama virkis- og búrett hvor
hjá øðrum. Grønlands stongilin
er stokkin, og tað er eingin ivi
um, at vit vera at náa hesum
málinum innan stutta tíð.

*Fiskirættindi okkara undir
Íslandi og við Noreg.*

Undir Íslandi og í norska sjó-
num hava vit ljigðnum öldir
havað rett at fiska inn at 3-míla
markinum og seinari broytt at
4-míla markinum.

Men hesum rætti viðvíkjandi
varð veitt okkum óljvssár, tá
ið fiskimarkið við Ísland og
Noreg varð flutt at verða 12
míl út frá beinum linjum.

Henda útflytan íslendinga og
norðmanna gjørdi veruliga
allan fiskiskap jundir Íslandi
og í norskum sjóvi ómøgulig-
an fyrir føroyingar.

Men við samráðingar og við
okkara frændir vestan og eyst-
an hav hava vit í Íslandi vunn-
ið okkara veidurett fyrir snøri-
um og snelluskip afur í heilt stór-
um muni kring at kalla alt Ís-
land.

Og viðvíkjandi norska sjó-
num er líknandi hent.

Her hava vit fingið sama
rett sum bretar at fiska við
trolli og øllum øðrum fiskigreið
um inn at 6-míla markinum.

Men meðan íslenski og for-
oyski sáttmálið ikki er avmark-
aður, eru umrøddu fiskirætt-
indi í Noreg ikki galdandi long-
ur enn til 1970, tá ið norsk
sáttmálið við Bretland eisini
gongur út.

Hini afurvunna rættindini
við Ísland halda mangir menn
bera stóran vónir í sær, serliga
viðvíkjandi føroyska fiskiskap-
inum á Suðurlandinum. Har
gjørdu summi skip kvettið í ár.

Og tey vildu havt fiskað betri,
siga menn flest, um tey vóru
farin eitt sindur fyrr upp á
Suðurlandið, 8—14 dagar skjót
ari upp vildu munað óført, tí
tá var rokfiskiskapur. Teir
komu bara í endan á hesum
fiskiskapi. Tá ið fiskurin á
Suðurlandinum vegna stóðd
sina er Spaniafiskur, hevur tað
allarstørsta týðning fyrir okk-
um at fáa mest møguligt av
honum. Ikki bara tað, at
Spaniamenn keypa hann fyrir
hægsta pris, men saman við
honum keypa teir fyrir sama
hoga pris annað slíkt av smærri
fiski, sum vit hava so nógvin av.

Av teim royndum, sum
vórðu gjørdar í ár, er at ventast,
at nógvin av skipunum næsta ár
fara á Suðurlandið at royna í
Meðlandsbuktini, har sum tann
góði fiskiskapurin var í ár. Tað
hevdj verið óført, um vit kundu
selt meira av okkara fiski til
Spaniu. Menn siga, at moga-
leiki er fyrir solu har av nógvin
storri nøgd av góðum fiski enn
tað, vit fáa í dag, tá ið vit hava
ov lítið av stórum fiski og ov
nógvin av smáum.

Fiskimarkið.

Viðvíkjandi fiskimarkinum
er tað hent, at 3-míla sáttmálið
varð broytt: styttr við 4
árum, og sjómarkið varð sett
til 12 míl fyrir allar tjóðir utt-
an ta bretska, sum til 1963
fekk rett at fiska inn at 6-míla
markinum við undantak av
friðaðum oki sunnanfyri, vest-
anfyri og norðanfyri, hvørt til
ávísa tíð á árinum.

Henda broyting var stórbati.
Sáttmálið, ið kundi sigast
upp við eini ávaringarfrest
uppá eitt ár, so brátt 27. apríl
1962 var farin aftur um, er nú
uppsagdur.

Bretar hava ynskt at koma á
tal við føroyingar.

Hesum kunnu vit neyvan
umbæta okkum.

Men sum landið liggur í dag
hava føroyingar allir sum ein
ta støðu at seta sjómarkið yvir
fyrir bretem eins og øllum øð-
rum tjóðum til 12 míl út frá
beinum linjum.

Her rokna vit við, at leikur
er lokin.

Betur er . . .

(Framhald frá 1. stöðu)
um, sum skil er í. Vit skilja
øll, at tað er nyttuleyst um vit
sláa nevan í borðið og mótmæla,
tá leiðslan fyrir Atlantssam-
gonguni hevur funnið, at
tað hevur alstóran týðning fyrir
verjuna av vesturheiminum, at
sæðir vera bygdar. Hvar part-
ur innanfyri tað stóra oki, sum
Atlantssamgongan umfatar,
má lata sitt til verjuna. Og ein-
asti máti vit kunna gera tað
uppá, er við at lata oki til tær
stöðir, ið byggjast skulu. Hetta

NORÐOYA SPARIKASSI

tlf. 5043 stovnaður 1919 tlf. 5043

Sparikassin er opin kl. 10—12 og 14—16, leygardag 10—12½.

Lán verða givin móti veð í jørð og bygningum.

Renta av innskoti er 3½ % p. a. og av innskoti
uppá uppsøgn 4 % p. a.

TRYGGINGARSAMBANDIÐ FØROYAR

Føroya Kríggstrygging tlf. 1090 Føroya Sjóvátrygging tlf. 1090
Føroya Brunatrygging tlf. 1098 Fø. Vanlukkatrygging tlf. 1721

Vit tryggja:

Bátar - skip - vøru - hús - innbúgv -
ferðagóðs - bilar o. a.

Føroyingar eiga at tryggja
í landsins egnu trygging

GRÓT OG SKERVUR

Øll, ið vilja keypa skerv ella grót, eiga at venda sær
til kommunukantorið.

Grót og skervur megu vera góldin fyrst, áðrenn tey
verða heimað.

Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heima
grót ella skerv uttan við einum limi av vegnevndini ella
einum umboðsmanni fyrir kommununa.

FRODBIAR SÓKNAR KOMMUNA

FÆROSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

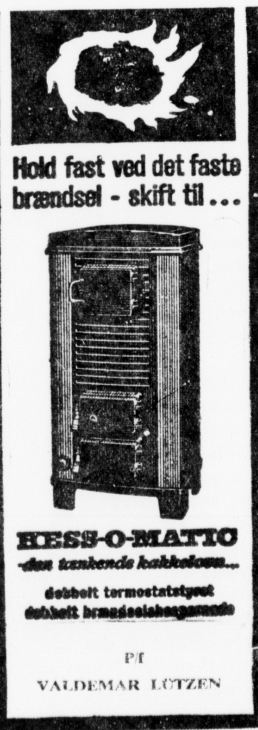
FÆROSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

eru lutir, sum vit eru noyddir
at taka við. Tað er býtt at
skuldseta nakran flokk fyrir at
vera atvoldin í tí. Eg vil bein-
leiðis siga, at vit heldur mugu
fróðast yvir tað nógva arbeiði,
ið stendast av hesum, og fyrir
teir inntøkguleikar ið eru
fyrir ein part av fólkinum, sum
ikki hevur havt so nógvin mill-
um hendur fyrr.

Javnaðarflokkurin hevur ikki
sum mál at fáa Føroyar út-
bygdar til hernaðarstöð. Vit
kenna okkara ábyrgd bæði
yvirfyri Føroya fólk, sum óva
fyrir ein stóran part kann taka
undir við teimum sjónarmiðum
sum her eru framfórd, men eis-
ini yvirfyri teirri stóru sam-
gongu á hvørs oki vit liggja og
kunnu vit vera við til at styrk-
ja varnargarðin er flokkur okk-
ara ikki bangin fyrir at ganga
við til, at Føroyar verða eitt
lið í hesum garði. Veljararnir
vilja fylkjast trúgvir um flokk-
in álikavæl, tá vit nú aftur um
stutta tíð vilja prógva, at vit
eru størsti flokkur í landinum.

N. J. N.

**HOLD FAST VED DET FASTE
BRÆNDEL - SKIFT TIL . . .**

HESS-O-MATIC
den ægtekendte kaffelmølle...
dobbelt termoelektrisk
dobbelt brændselshængepunkt

PI
VALDEMAR LUTZEN